

Od polarizacije k sodelovanju: tradicija in sodobni izzivi večnamenskega gospodarjenja z gozdovi

Gozdovi zagotavljajo mnogo dobrin in opravljajo številne funkcije, ki jih koristimo ljudje in drugi živi organizmi. Proces sprejemanja odločitev pri upravljanju gozdov skozi participativne procese vse bolj postaja stičišče argumentov in mnenj različnih strok, med njimi gozdarske, prostorske oz. krajinske, biološke, naravovarstvene, lovske, vodarske, turistične, kulturno-varstvene in drugih, ki zastopajo javne interese, ter lastnikov in upravljavcev gozdov, ki imajo pravico in dolžnost do gospodarjenja s svojim gozdom.

Upoštevanje vidikov različnih strok in javnosti je z zakonodajo vgrajeno v proces gozdnogospodarskega načrtovanja. Vendar pa v zadnjih letih opažamo, da se skupaj s splošno polarizacijo družbe pojavljajo vse bolj zaostrene zahteve različnih strani. Vse strožji naravovarstveni predpisi (večinoma sprejeti na ravni Evrope) in trenutna ekonomska realnost, kar se kaže predvsem v višanju proizvodnih stroškov in pomanjkanju delovne sile, pomenijo nove izzive pri usmerjanju razvoja gozdov.

Konflikti med funkcijami gozda in med posameznimi strokami se vse pogosteje razrešujejo z »ograjevanjem« – bodisi dobesednim (pomladitvene in pašne ograje) bodisi simbolnim (zapiranje strok v lastne okvire). To pogosto vodi v delitve gozdnega prostora in upravljanja, namesto v skupne rešitve. Čeprav so ograje v določenih primerih smiselna rešitev, so pogosto tudi simbol nezmožnosti dogovora med deležniki in predpisi.

Sonaravno in večnamensko gospodarjenje z gozdovi je hkrati naša dediščina in sodobni pristop, ki omogoča trajnostno zagotavljanje vseh funkcij gozda za sedanje in prihodnje generacije ter za širok krog ljudi, ki živijo z gozdom. Dobre prakse iz tujine, ki podpirajo posamezne funkcije, so pogosto uresničene v sistemih segregacijskega upravljanja, zato njihov neposredni prenos v naše okolje ni vedno mogoč.

Integracijsko gospodarjenje, ki temelji na načelih trajnostnega, sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdovi, je v Sloveniji prehodilo dolgo pot. Naše izkušnje navdušujejo tudi številne tuje raziskovalce in strokovnjake, zato je tak pristop smiselno ohraniti ter ga skladno z novimi izzivi nadalje razvijati in izpopolnjevati.

Boris RANTAŠA in dr. Aleš POLJANEC